

Normalizaci navzdory

KLÍČ SPRÁVNÝCH ODPOVĚDÍ
K PRACOVNÍMU LISTU PRO STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

21. 8. 1968

Doplň událost:

Vpád vojsk pěti armád Varšavské smlouvy do Československa.

ÚKOL 1

Spoj pojem **s** vysvětlením:

Pražské jaro – období politického uvolnění v Československu v roce 1968 (zrušení cenzury, svoboda slova, svoboda shromažďování atd.)

Cenzura – kontrola a omezování sdělování informací, v dobách nesvobody je kontrolováno i soukromé sdělování názorů

Normalizace – návrat před demokratizační reformy jara 1968, návrat k autoritativnímu režimu, postupné obnovení režimní kontroly nad společností

Exil – vyhnanství, vynucený pobyt v cizině

Disident – člověk, který veřejně a otevřeně vyjadřuje názor odlišný od oficiální vládnoucí ideologie

Totalitní režim – neomezená nadvláda určité skupiny nad ostatními lidmi a tvrdé potlačování veškerého odporu proti ní.

ÚKOL 2

Režim **striktně kontroloval veřejná vydávání a překlady knih.**

Česká literatura se proto štěpí na tři části: oficiální, exilovou a samizdatovou. Uveď příklady:

a) **oficiálních prorežimních autorů**
básníci:

Miroslav Florian, Vilém Závada, Karel Sýs, Josef Peterka;

prozaici:

Vladimír Páral, Ladislav Fuks, Vojtěch Steklač.

b) **samizdatových edic**

edice Petlice (Ludvík Vaculík),

edice Expedice (Václav Havel),

edice Kvart (Jan Vladislav),

edice Studnice (Brno – František Derfler),

edice Mozková mrtvice (Ivan Lamper),

edice Popelnice (Jiří Gruntorád).

c) **exilových nakladatelství**

Sixty-Eight Publishers (Toronto, Josef Škvorecký a Zdena Salivarová),

Index (Kolín nad Rýnem, Adolf Müller a Bedřich Utitz),

Poezie mimo domov (Mnichov, Daniel Stroj),

Konfrontace (Švýcarsko, Antonín Petr Pašek).

ÚKOL 3

Bytové univerzity

Co si představíš pod pojmem „podzemní bytová univerzita“? Čím se lišila od oficiální výuky na vysokých školách?

Přednášky se konaly tajně v soukromých bytech. Byly určeny především těm, kterým bylo řádné studium na vysoké škole z politických důvodů znemožněno. Lektory podzemních bytových univerzit byli zahraniční profesori přijíždějící na turistická víza (díky Vzdělávací nadaci Jana Husa v Oxfordu a v Paříži).

Kdo se zasloužil o vznik a další rozvoj podzemní bytové univerzity v Brně? Jak se jmenovaly jeho dvě samizdatové edice?

Jiří Müller, edice Petlice a edice Prameny.

20.–27. 11. 1989

Doplň událost:

Listopadové demonstrace probíhající v Brně. První okupační stávka zahájena 20. listopadu 1989 na Filozofické fakultě, po celý týden probíhaly demonstrace na náměstí Svobody, vyvrcholení 27. listopadu generální stávkou.

ÚKOL 4

Sametová revoluce

Proč se revoluci říká „sametová“?

„Sametová“ je označení je pro revoluci, při níž dochází k převzetí moci bez násilí. (Násilí bylo použito pouze 17. listopadu v Praze, jinak ne, po celou dobu listopadových událostí nebyl zmařen jediný lidský život.

Co bylo Občanské fórum? Kdo byl jeho prvním hlavním představitelem?

Občanské fórum – vzniklo 19. listopadu 1989, sjednotilo opoziční proudy a vedlo vyjednávání s představiteli komunistické moci. První hlavní představitel – Václav Havel.